

Deling af pensioner ved separation og skilsmisse

Reglerne for behandling af pensioner i forbindelse med separation og skilsmisse beskrives her.

Fremgår af §§ 13, 15, 34-35, 44-47 og 52 i den siden 1. januar 2018 gældende Lov om ægtefællers økonomiske forhold. Der er reelt tale om en uændret videreførelse af de i perioden 1. januar 2007 - 31. december 2017 gældende regler i Retsvirkningslovens § 16a-h.

Reglerne overlader meget til skønsvurderinger, der i sin yderste konsekvens må foretages af domstolene.

Hvordan behandles pensioner efter reglerne?

Man beholder selvfølgelig sine ordninger i det omfang, der er aftalt særeje. I det følgende forudsættes derfor, at ægtefællernes formueordning er delingsformue (tidligere betegnet som "fælleseje" eller formuefællesskab").

Som hovedregel gælder, at hver ægtefælle beholder sine egne "rimelige" pensioner, der dermed bliver holdt uden for bodelingen. Reglerne siger ikke klart, hvad der er en rimelig pension, men pensioner, der svarer til ens job- og uddannelsesmæssige situation - det vil sige overenskomstbestemte og/eller arbejdsmarkedspensioner - vil altid blive anset som rimelige.

Herudover skal der foretages en rimelighedsvurdering, der - navnlig for selvstændige erhvervsdrivende med svingende pensionsindbetalinger - kan være særdeles vanskelig.

Pensioner, der ikke er "rimelige", indgår normalt i bodelingen og udløser som oftest krav om kompensation fra den anden ægtefælle.

Hvad er ikke "rimelige" pensioner?

Det defineres ikke, hvilke pensioner der ikke er rimelige. Men ekstra pensioner og ekstra indbetalinger vil i mange tilfælde ikke blive betragtet som rimelige, uanset om de er oprettet som en selvstændig pension eller sat ind på en arbejdsmarkedspension.

Omvendt vil en ekstra indbetaling foretaget af den ægtefælle med den mindste pension næppe blive anset som urimelig, hvis formålet har været at skabe balance mellem ægtefællerne.

Er der situationer, hvor rimelige pensioner udløser krav om kompensation?

Selvom en pension anses for rimelig, kan der være situationer, hvor ægtefællen med den største pension skal kompensere den anden.

Kravet kan opstå som fællesskabskompensation eller rimelighedskompensation.

Fællesskabskompensation

Skifteretten skal - hvis der ikke forhandles en løsning - på opfordring fastsætte en kompensation, hvis den ene ægtefælle under ægteskabet - af hensyn til familien eller den anden ægtefælle - helt eller delvist har været uden for arbejdsmarkedet på grund af orlov og/eller nedsat tid og derfor i mindst 2 år har sparet mindre op til pension end det, den pågældende eller dennes arbejdsgiver normalt må antages at ville have indbetalt, hvis den pågældende havde været i arbejde. De manglende indbetalinger fremregnes til nutidsværdi inklusiv et anslået afkast.

Fællesskabskompensationen kan højst udgøre halvdelen af forskellen på værdien af ægtefællernes pensionsdepoter opsparet under ægteskabet.

Har den kompensationssøgende ægtefælle de største depoter, er der ikke ret til fællesskabskompensation.

Rimelighedskompensation

Skifteretten kan også fastsætte en kompensation, hvis ægteskabet har været længerevarende (ca. 15 år eller derover), og der er stor forskel i ægtefællernes pensionsdepoter.

Når det skal afgøres, om der er stor forskel, gøres pensionsformuerne op, og ægtefællernes alder tages i betragtning.

Forskellen i den årlige forventede pensionsudbetaling - alle depoter omregnes til livsvarige løbende ydelser - skal være større end ca. 63.000 kroner (2019), og udbetalingen til den dårligst stillede ægtefælle skal være under ca. 170.000 kroner (2019) om året.

Ved vurderingen vil Skifteretten også lægge vægt på andre parametre, herunder om den der eventuelt skal have kompensation, samtidig har et stort særeje eller får et stort boslod ved bodelingen i forbindelse med skilsmissen.

Tre tommelfingerregler

Hvis ægteskabet har været

- under fem år, beholder hver ægtefælle som hovedregel alle sine pensioner - også de "urimelige" - uden at der ydes kompensation bortset fra eventuel fællesskabskompensation
- mellem fem og 15 år, beholder hver ægtefælle som hovedregel alle sine rimelige pensioner. Der kan ydes fællesskabskompensation eller i særlige situationer rimelighedskompensation

- over 15 år, beholder hver ægtefælle som hovedregel alle sine rimelige pensioner. Der kan ydes fællesskabskompensation og/ eller rimelighedskompensation.

Det er absolut kun tommelfingerregler. Konkrete omstændigheder og retspraksis kan føre til et andet resultat.

Hvordan ydes kompensation?

Hvis en pension eller en del heraf indgår i bodelingen, er hovedreglen, at ejeren skal beholde pensionen og give en kompensation enten ved at betale et kontant beløb eller ved at dele boet skævt.

Kan den løsning ikke lade sig gøre, f.eks. hvis den kompenserende ægtefælle ikke har likvide midler, kan parterne aftale en afdragsordning. Ordningen må dog højst løbe over tre til fire år.

Er ingen af løsningerne brugbare, skal selve værdien af den ikke rimelige pension deles eller en beregnet fællesskabs- eller rimelighedskompensation udloddes fra den anden ægtefælles pensionsordning. Dette er i praksis hovedreglen, da det er forholdsvis enkelt, og fordi parterne dermed slipper for at tage stilling til, hvad værdien af pensionsordningen er netto efter skat/afgift.

Hvad skal du være særligt opmærksom på?

Opretter du og din ægtefælle ekstra pensioner eller ekstra indbetalinger i den enes navn, skal I være opmærksomme på, at de kan blive vurderet som værende urimelige.

Det kan skabe problemer med likviditeten hos den, der eventuelt skal yde kompensation. Overvej derfor at dele ekstra indbetalinger, når I opretter dem.

Ønsker I, at bestemte eller alle kapital- og ratepensioner skal indgå i bodelingen, skal I få oprettet en ægtepagt, der bestemmer, at pensionerne skal deles. Ægtepagten skal tinglyses i personbogen for at være gyldig.

Personbogen findes på www.tinglysning.dk. I kan gøre det selv, men det kan være klogt at lade en advokat hjælpe.